

23.11.2023

Kansaneläkelaitos
sairausvakuutus@kela.fi**ASIA Lausunto sairausvakuutuksesta korvattavien lääkäripalkkioiden korvaustaksojen korottamisesta**
Diaarinro 23/301/2023

Kansaneläkelaitoksen Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:ltä (LPY) lausuntoa sairausvakuutuksesta korvattavien lääkäripalkkioiden korvaustaksojen korottamisesta 1.1.2024 alkaen. LPY kiittää lausuntopyynnöstä.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on hyväksynyt budjettiriihessään korotuksen sairausvakuutuksesta maksettaviin sairaanhoitokorvauksiin 1.1.2024 alkaen. Hallitus sopi budjettiriihessä, että Kela-korvauksien korottamiseen ja uuteen Kela-korvausmalliin varataan yhteensä 500 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027. Vuodelle 2024 lisärahoitusta varattiin lääkärin vastaanottopalkkioiden taksojen korottamiseen noin 100 miljoonaa euroa, josta valtion rahoitusosuus on 65,3 miljoonaa euroa.

- Lääkärien vastaanottokäynnin korvaustaksa nousee 8 eurosta 30 euroon
- Lääkärien etävastaanoton korvaus nousee 8 eurosta 25 euroon
- Suun perustutkimuksen korvaus nousee 15,50 eurosta 30 euroon
- Myös psykiatrin vastaanottokäynnistä ja hoidosta maksettavat korvaukset nousevat

Kansaneläkelaitos vahvistaa uudet sairaanhoitokorvausten korvaustaksat, jotka lisäävät sairaanhoitokorvausmenoja esityksen mukaisesti. Uusien korvaustaksojen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024. Esitettävillä korvaustaksojen nostoilla sairausvakuutuksen sairaanhoitokorvauksia maksetaan yhteensä noin 100 miljoonaa euroa enemmän vuoden 2024 valtion talousarviossa.

Korvausten korotus oikeansuuntainen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen budjettiriihessä tekemä päätös Kela-korvausten korottamisesta on oikeansuuntainen, mutta riittämätön toimenpide sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Korvausten korottamisen tavoitteena on helpottaa julkisen terveydenhuollon ylikuormitusta kannustamalla ihmisiä hakeutumaan hoitoon yksityiseen terveydenhuoltoon.

Esitetty lääkärin vastaanottokäyntien korvaustaksan korotus – vaikka merkittävä korvausten erittäin matalaan lähtötasoon nähden onkin – ei mahdollista kovinkaan suurta asiakassiirtymää hyvinvointialueiden palveluista yksityisen sektorin toimijoille.

LPY muistuttaa, että esimerkiksi erikoislääkärin 20 minuutin vastaanotosta jää Kela-korvauksen korotuksen jälkeenkin potilaan itse maksettavaksi 50–70 prosenttia eli huomattavasti enemmän kuin julkisen sektorin vastaavasta palvelusta perimä asiakasmaksu. Taksojen korotus saattaa jonkin verran kannustaa potilaita hakeutumaan yksityiselle palveluntuottajalle, mutta todennäköisesti ei riittävästi hoitojonojen purkautumisen kannalta.

23.11.2023

Lääkärien etävastaanoton korvauksen korotus sen sijaan tukee paremmin asetetun tavoitteen eli julkisen terveydenhuollon ylikuorman helpottamista, koska asiakkaan omavastuuosuus kyseisestä palvelusta on korotuksen jälkeen lähellä hyvinvointialueen lääkärivastaanoton asiakasmaksua. Potilassiirtymää julkiselta sektorilta yksityiselle sektorille on kuitenkin vaikea arvioida.

Tarvitaan terveydenhuollon rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistus

Kela-korvauksia maksetaan lääkkeistä, terveydenhuollon matkoista ja yksityisestä sairaanhoidosta vuosittain reilut kaksi miljardia euroa. Lääkäripalkkioiden korvausten osuus on tästä kokonaisuudesta korotuksen jälkeenkin vain noin 10 prosenttia.

LPY esittää, että Orpon hallitusohjelmaan kirjattua uutta Kela-korvausmallia valmisteltaessa otetaan tarkasteluun terveydenhuollon rahoitusjärjestelmä kokonaisuudessaan – ja myös kansalaisten näkökulmasta. Hyvinvointialueiden noin 25 miljardin euron rahoitusta pitäisi tarkastella kokonaisuutena eikä keskittyä ainoastaan ”näpertelemään” tämän pienen Kela-korvausosuuden kanssa.

Toteutettu sote-uudistus mahdollistaa sen arvioimisen, kuinka terveystalouden rahoitusjärjestelmää voisi uudistaa siten, että se olisi kestävällä pohjalla ja tukisi uudistuksen keskeisten tavoitteiden saavuttamista myös tulevaisuudessa.

LPY esittää, että uuden Kela-mallin valmistelutyön yhteydessä selvitetään, voidaanko lakisääteisestä sairausvakuutuksesta tehdä todellinen vakuutus, ainakin joiltakin osin. Voisiko ansiotulosta perittävää sairausvakuutusmaksua korottaa niin, että sillä pystyttäisiin kattamaan kaikki tai ainakin valtaosa perusterveydenhuollon kustannuksista?

Miksi ulkomailta haetusta hoidosta korvataan paremmin?

Uudistetun rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain perusteella potilas saa ulkomailta hakemastaan hoidosta lähes täyden korvauksen myös silloin, kun palveluntuottaja on yksityinen. Potilaan omavastuu on tällöin hänen kotikuntansa hyvinvointialueen asiakasmaksun suuruinen.

LPY:n mielestä kansalaisen pitäisi saada Suomessa hankitusta yksityisestä sairaanhoidosta sama korvaus kuin ulkomailta haetusta hoidosta.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja